

Міністерство освіти і науки України
Національне агентство з акредитації України
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
Технічний університет –ТУ Варна /Болгарія/
Український державний університет науки і технологій (УДУНТ)
ННІ Інститут промислових та бізнес технологій УДУНТ
Національний авіаційний університет /Україна/
Університет Аалто – Гельсінкі /Фінляндія/
Дніпровський освітній центр /Україна/
Нікопольський факультет УДУНТ

Ministry of Education and Science of Ukraine
National Accreditation Agency of Ukraine
State Scientific Organization "Institute of Education Content Modernization"
Technical University – Varna /Bulgaria/
Ukrainian State University of Science and Technology (USUST)
ESI Institute of Industrial and Business Technologies of USUST
National Aviation University /Ukraine/
Aalto University - Helsinki / Finland /
Dnipro Education Center /Ukraine/
Nikopol faculty of USUST

XVIII Міжнародна конференція
**«Стратегія якості
в промисловості і освіті»**
03–06 червня 2024 р., Варна, Болгарія

МАТЕРІАЛИ

XVIII International Conference
«Strategy of Quality in Industry and Education»
June 3 - June 6, 2024, Varna, Bulgaria

PROCEEDINGS

Дніпро
Dnipro
2024
Журфонд
Jourfond

УДК 658.562.012.7
М58

Схвалено Вченою радою навчально-наукового Інституту промислових та бізнес технологій УДУНТ і редакційною радою конференції

Укладачі: Т.С. Хохлова, Ю.О. Ступак

XVIII Міжнародна конференція «Стратегія якості в промисловості і освіті»: Матеріали. Електронне видання. – Дніпро, Журфонд, 2024. – 416 с.

ISBN 978-966-934-562-2

До збірника матеріалів XVIII Міжнародної конференції «Стратегія якості в промисловості і освіті» (3–6 червня 2024 р., Варна, Болгарія)* увійшли 82 публікації (статті, тези), що надійшли до оргкомітету і були прийняті до опублікування.

Proceedings of the XVIII International Conference «Strategy of Quality in Industry and Education» (June 3 - June 6, 2024, Varna, Bulgaria) includes 82 reports (articles, theses) received by the organizing committee and accepted for publication.

** конференцію включено до Переліку наукових конференцій з проблем вищої освіти та науки на 2024 рік (розділ I Міжнародні конференції, поз. 327)*

Верстка збірника здійснена з оригіналів,
наданих авторами в електронному вигляді.

Тексти доповідей / статей, тез / та їх назви в змісті відтворені мовами оригіналів,
в редакції, запропонованій авторами, або узгодженій з ними.

Укладачі збірника і видавець не несуть відповідальності
за якість оформлення графічних елементів доповідей, коректність (щодо обсягів та ін.)
запозичень з наукових робіт, а також якість відтворення формул (математичних символів),
виконаних з відхиленнями від вимог редакційної ради

ISBN 978-966-934-562-2

© УДУНТ, 2024

© ТУ-Варна, 2024

© Хохлова Т.С.,

Ступак Ю.О., упорядкування, 2024

- забезпечення освітніх компонент ОПП Металургія "Основи обробки металів" та "Основи металургії") / V Міжнар. конф. "Інноваційні технології в науці та освіті. Європейський досвід" (29 листопада, 2022, Дніпро, Україна). Електронне видання. – Дніпро, Журфонд, 2022. – С. 88-99.
7. Ступак Ю.О. Особливості використання навчального відео в умовах дистанційного навчання з використанням сервісу ZOOM (на прикладі дисциплін «Основи металургії» та «Основи обробки металів») / В мат-лах XVII Міжнар. конф. "Стратегія якості в промисловості і освіті" (05 - 08 червня, 2023, Варна, Болгарія). – Дніпро: Журфонд, 2023. – С. 307-313.
8. Ступак Ю.О. Навчальні відеоматеріали як ефективний засіб у підготовці та підвищенні кваліфікації фахівців з металургії / Мат-ли XIX Міжнар. наук.-практ. конф. «Литво. Металургія. 2023» (10-12 жовтня 2023 р., м. Харків - м. Київ) / Під заг. ред. д.т.н., проф. Пономаренко О.І. – Харків, НТУ «ХП». – С. 407-410. DOI: <https://doi.org/10.15407/foundry-metallurgy-2023>

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ ФУНКЦІОНАЛЬНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Канд. пед. наук, доцент Тетяна Яковишина
Рівненський державний гуманітарний університет
м. Рівне, Україна*

Діти з обмеженими функціональними можливостями (ОФМ) є надзвичайно вразливою групою в суспільстві, яка потребує особливої уваги та захисту. Україна, як і багато інших країн, стикається з численними проблемами у забезпеченні повноцінного захисту прав цих дітей. Незважаючи на певний прогрес у цьому напрямку, існують серйозні виклики, що потребують негайного вирішення.

У світі існує все більше уваги приділяється захисту прав дітей з обмеженими функціональними можливостями, і це дозволяє спостерігати певний прогрес у забезпеченні їхнього благополуччя та включення в суспільство. Однак, незважаючи на досягнення, існують і значні виклики, які потребують уваги та негайного вирішення.

Однією з ключових складових ефективного захисту дітей з ОФМ є доступ до якісних медичних послуг та реабілітаційних програм. Багато країн вже приділяють значну увагу розвитку інфраструктури в цій сфері, але все ще існують проблеми з доступністю та фінансуванням цих послуг, особливо в розвинених країнах. Крім того, нерідко відсутня координація між різними

службами та органами у сфері охорони здоров'я, що ускладнює надання комплексної допомоги дітям з ОФМ.

Ще одним важливим аспектом є доступ до якісної освіти. Багато країн приймають законодавчі акти та розвивають програми інклюзивної освіти, спрямовані на забезпечення доступу до навчання для всіх дітей, незалежно від їхніх функціональних можливостей. Однак, реалізація цих програм зустрічає великий опір у деяких суспільствах через відсутність усвідомлення важливості інклюзивної освіти та недостатнє фінансування.

Додатковим викликом є боротьба зі стигматизацією та дискримінацією. Незважаючи на певний прогрес у цьому напрямку, багато дітей з ОФМ ще зазнають негативного ставлення та обмеження у різних сферах життя. Це може включати в себе відмову в прийнятті на роботу, обмеження доступу до громадських послуг або навіть фізичне насильство.

Для подолання цих викликів потрібен комплексний підхід, який би враховував індивідуальні потреби кожної дитини з ОФМ. Це включає в себе не лише удосконалення законодавства та політик у цій сфері, але й підвищення громадської свідомості, розвиток професійної підготовки педагогів та медичного персоналу, а також активну підтримку розвитку інклюзивних середовищ.

Загалом, захист прав дітей з ОФМ за кордоном є складною, але надзвичайно важливою справою. Лише завдяки спільним зусиллям уряду, громадськості, міжнародних організацій та громадянського суспільства можна забезпечити повноцінне життя та розвиток для цієї вразливої групи дітей.

Однією з найбільших проблем є доступ до освіти. Навчання для дітей з ОФМ у багатьох випадках залишається недоступним через відсутність інклюзивних закладів освіти або невідповідне обладнання і програми. Часто заклади освіти не обладнані підйомними механізмами, пандусами, широкими дверима або іншими зручностями, які б дозволили дітям з ОФМ вільно пересуватися та отримувати доступ до освітнього процесу. Брак кваліфікованих педагогічних кадрів, які б мали досвід роботи з цією категорією дітей, також ускладнює ситуацію [1].

Ще однією серйозною проблемою є соціальна ізоляція та дискримінація. Діти з ОФМ часто стикаються з утиском з боку суспільства, що може призвести до формування у них комплексів та психологічних проблем. Бездіяльність влади у цьому питанні може призвести до збільшення випадків насильства та зловживань над цією вразливою групою.

Необхідною умовою для вирішення цих проблем є комплексний підхід до захисту прав дітей з ОФМ. Важливо розробити та впровадити спеціалізовані програми освіти, які б враховували потреби цієї категорії дітей. Це включає в себе як фізичні зручності закладів освіти, так і підготовку вчителів та педагогів до роботи з ОФМ [1].

Далі, потрібно активізувати кампанії щодо підвищення громадської свідомості про проблеми дітей з ОФМ та боротьби зі стереотипами. Лише через відкрите обговорення та підтримку громадськості можна досягти повноцінного включення цих дітей в суспільне життя.

Нарешті, важливо забезпечити ефективний механізм правового захисту дітей з ОФМ. Це включає в себе не лише прийняття відповідних законодавчих актів, але й їх реалізацію та контроль за їх виконанням.

Україна має потенціал для покращення ситуації щодо захисту прав дітей з обмеженими функціональними можливостями. Однак це вимагає спільних зусиль уряду, громадськості та міжнародних партнерів для реалізації конкретних заходів та програм, спрямованих на створення дійсно безбар'єрного та інклюзивного суспільства. Тільки таким чином можна забезпечити кожній дитині, незалежно від її фізичних можливостей, право на щасливе та повноцінне життя.

За роки незалежності України проблемі захисту дітей з обмеженими функціональними можливостями приділяється все більше уваги. Поштовхом цього процесу слугував Закон України від 16 листопада 2000 року «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам», де вперше порушене питання про необхідність пошуку шляхів і механізмів поліпшення життя таких дітей та створення умов для їхньої інтеграції в суспільство [1].

Певним стимулом в активізації соціально-реабілітаційної роботи з дітьми-інвалідами став Указ Президента України від 2 грудня 2002 року «Про додаткові заходи щодо посилення соціального захисту інвалідів та проведення в Україні у 2003 році Року людей з інвалідністю», на який відгукнулися обласні і міські державні адміністрації, соціальні служби для молоді.

Затвердження цих документів ґрунтується на ідеї з Конвенції ООН про права дитини, де статтею 23 визначається право дитини з інвалідністю вести повноцінне життя в умовах, які забезпечують її гідність, сприяють впевненості у собі, а також право дитини на особливе піклування, доступ до освіти, відновлення здоров'я, соціального, культурного і духовного життя [2].

Ці аспекти знайшли також відображення у Національній програмі «Діти України», в якій рання реабілітація дітей з інвалідністю розглядається як проблема національного значення, що потребує першочергового розв'язання.

І якщо до 90-х років соціальна політика щодо дітей з інвалідністю мала в основному компенсаційний характер, то сьогодні створення реабілітаційних центрів передбачає адаптацію дітей і молодих інвалідів до соціуму, а життєвого середовища – до інтересів та потреб дітей з інвалідністю.

Соціальна реабілітація дітей з обмеженими функціональними можливостями (ОФМ) є важливим аспектом створення справедливого та

інклюзивного суспільства. Ця система передбачає комплекс заходів, спрямованих на забезпечення повноцінного включення дітей з ОФМ у різні аспекти життя, включаючи освіту, здоров'я, соціальну адаптацію та трудову зайнятість. Успішна реалізація цієї системи вимагає відповідності певним принципам та вирішення численних викликів.

Один із ключових принципів системи соціальної реабілітації дітей з ОФМ – це інклюзивний підхід. Це означає створення умов, що дозволяють дітям з ОФМ брати участь у житті суспільства разом зі своїми здоровими ровесниками, включає в себе розвиток інклюзивної освіти, адаптацію громадських просторів та культурних заходів, а також створення можливостей для участі у спортивних та розважальних заходах.

Ще одним важливим аспектом є індивідуалізація підходу до кожної дитини з ОФМ. Кожна дитина має унікальні потреби та здібності, тому важливо створити індивідуальні програми реабілітації, які б враховували їхні особливості та потреби. Це може включати в себе різноманітні форми терапії, навчання навичкам самообслуговування, підтримку психологічного та емоційного розвитку.

Однак система соціальної реабілітації дітей з ОФМ в Україні зіштовхується з численними викликами. Недостатнє фінансування, відсутність кваліфікованих кадрів, недоступність спеціалізованих послуг та обмежений доступ до інфраструктури – це лише деякі з проблем, які ускладнюють реалізацію цієї системи. Боротьба зі стигматизацією та дискримінацією також залишається актуальною задачею.

Висновки. Для подолання цих викликів необхідні спільні зусилля уряду, громадськості та міжнародних організацій. Важливо забезпечити адекватне фінансування програм соціальної реабілітації, підвищити кваліфікацію фахівців у цій галузі, розвивати інфраструктуру та створювати інклюзивне середовище, де кожна дитина з ОФМ може розвиватися та здійснювати свої потенційні можливості.

Отже, успішна система соціальної реабілітації дітей з ОФМ є важливим елементом будівництва справедливого та інклюзивного суспільства, де кожна дитина має можливість жити достойно та реалізовувати свої потенційні можливості.

Посилання

1. Дитинство в Україні: права, гарантії, захист (збірник документів). В 2 т. / Упорядники В. Довженко, Л. Волинець, І. Іванова та ін. Київ: АТ Видавництво «Столиця», 1998.
2. Конвенція про права дитини. Київ: Українська правнича фундація, 1995. 31 с.